BALANCED USE OF FERTILIZERS

खादों का संतुलित प्रयोग

کھادوں کا برابر استعمال

Major plant nutrients are not prent in sufficient quantities for optimum growth of tea plants. Nitrogen (N) promotes quantity and speeds up the leafy growth. Phosphate (P) helps in promoting root growth while Potash (K) promotes vigour, helps metabolism and gives strength to plant to fight out drought conditions. Zinc a micronutrient, is also needed for healthy growth.

It is advisable to get soil tested of tea gardens and then follow the recommendations. Leaflet 'no. 1' on Fertilizer use in Tea Gardens of Himachal Pradesh released last year gives a general recommendation to use 36 kg. N, 36 kg P_2O_5, 36 kg K_2O and eight kg. Zinc sulphat per acre. See details in the leaflet mentioned above. Place the fertilizers about 15 cm (6") away from the base and it is preferably lightly forked in the ground. Wrong application of fertilizers can do more damage than good to tea bushes as shown in the pictures below.

चाय के पौधों की सही वृद्धि के लिए जमीन में मुख्य पोषक तत्व पर्याप्त मात्रा में मौजूद नहीं होते। नाइट्रोजन (एन) से पत्तों की बढ़ौतरी होती है। फास्फेट (पी) जड़ों के विकास में सहायक होती है जबकि पोटाश (के) से मज़बूती बढ़ती है, पौधों की प्रक्रिया ठीक रहती है तथा सूखे का प्रभाव कम होता है। लघु पोषक तत्व जस्ते (ज़िंक) की भी स्वस्थ वृद्धि के लिए जरूरत होती है।

चाय बागान की मिट्टी का परीक्षण कराकर खादों सिफारिशों मुताबिक खादों का प्रयोग करने की सलाह दी जाती है। 'हिमाचल प्रदेश के चाय बाग़ान में खादों का प्रयोग विषय पर पिछले वर्ष जारी किए गए प्रपत्र 'नं.1' में प्रति एकड़ 36-36 किलो एन.पी. के तथा आठ किलो जिंक सल्फेट के प्रयोग की आम सिफारिश की गई है। मात्रा का विवरण उक्त प्रपत्र में देखें।

रासायनिक खादें (उर्वरक) पौधे के चारों ओर 15 से.मी. (6") दूर डालें और उसे हलके से मिट्टी में मिला दें। उर्वरकों के गलत ढंग से प्रयोग से चाय के पौधों को लाभ होने की बजाय अधिक हानि होती है जैसा कि नीचे के चित्रों में दिखाया गया है।

چائے کے پودوں کی صحیح بڑھوتری کے لئے زمین میں خاص خاص خوراک کے اجزا یا مادے ضرورت کی مقدار میں موجود نہیں ہوتے۔ نائٹروجن (این) سے پتیوں کی بڑھوتری ہوتی ہے۔ فاسفیٹ (پی) جڑوں کی بڑھوتری میں مددگار ہوتی ہے۔ جبکہ پوٹاش (کے) سے مضبوطی بڑھتی ہے۔ پوٹاش پودے کے اندر غذائی مادہ پہنچانے میں مدد کرتی ہے۔ اور خشکی کے اثر کو کم کرتی ہے۔ تھوڑی مقدار والے خوراکی مادے جستہ کی ضرورت صحت مند پیدائش کے لئے ہے

چائے باغان کی مٹی کا معاینہ کرا کر سفارشوں کیمطابق کھاد کے استعمال کرنے کا مشورہ دیا جاتا ہے۔ ہماچل پردیش کے چائے باغان میں کھادوں کے استعمال مضمون پر پچھلے برس جاری کردہ فولڈر نمبر۱ میں فی ایکڑ ۳۶-۳۶ کلوگرام این پی۔کے و ۸ کلوگرام زنک سلفیٹ کے استعمال کی بھی عام سفارش کی گئی ہے۔ مقدار کا بیان اسی فولڈر میں دیکھیں۔

کیمیائی کھادیں پودے کے چاروں طرف ۱۵ سینٹی میٹر (۶") دور ڈالیں اور ہلکے سے مٹی میں ملا دیں۔ کھادوں کے غلط طور پر استعمال سے چائے کے پودوں کو نفع ہونے کے بجائے نقصان زیادہ ہوتا ہے۔ جیسا کہ مندرجہ ذیل تصویر میں دکھایا گیا ہے۔

CAUTION: Do not throw fertilizers on tea bushes.

चेतावनी : उर्वरकों को चाय के पौधों पर न फेंकें।

نوٹ:۔ کھادوں کو چائے کے پودوں پر نہ پھینکیں:

WEED CONTROL IS MUST

खरपतवार नष्ट करना ज़रूरी है

گھاس پھوس کو برباد کرنا اہم ہے۔

After ground level pruning, chemical weed control measures must be taken up to avoid smothering effect of weeds on regenerating tea bushes. Diuron, Simazine, Dalapon, Glyphosate, 2,4-D and Gramoxone are the main herbicides used forcontrol of weeds in tea gardens. Refer to the detailed leaflet 'no. 2' issued last year on "Weed Control in Tea" for quantities of herbicides and their methods of application.

जमीन की सतह तक डैंथर करने के बाद रासायनिक पौधनाशकों से खरपतवार नष्ट करना ज़रूरी है ताकि नया जीवन पाने वाले चाय के पौधों को खरपतवारों के बुरे प्रभाव से बचाया जा सके। चाय बागान में खरपतवार नष्ट करने के लिए मुख्यतः डायूरोन, सिमाज़ीन, डेलापोन, ग्लाइफोसेट, 2, 4-डी व ग्रामोक्सोन नामक पौधानाशक प्रयोग किए जाते हैं। पिछले वर्ष "चाय में खरपतवारों की रोकथाम" पर जारी किए गए प्रपत्र "नं. 2" में पौधानाशकों की मात्रा व प्रयोग करने का ढंग देखें।

زمین کی سطح تک ڈینٹھر کرنے کے بعد گھاس پھوس مارنے والی دواؤں سے گھاس پھوس برباد کرنا بہت اہم ہے۔ تاکہ نئی زندگی حاصل کرنے والے چائے کے پودوں کو گھاس پھوس کے برے اثر سے بچایا جا سکے۔ چائے کے باغان میں گھاس پھوس کو ضائع کرنے کے لئے خاصکر ڈائرون۔ سمازین۔ ڈیلاپاون۔ گلائی فاسیٹ ۲، ۴۔ ڈی اور گراموکسون پودناشک استعمال میں لائی جا سکتی ہے۔ گذشتہ سال "چائے میں فالتو گھاس پھوس کی روک تھام" پر جاری کئے گئے فولڈر نمبر ۲ میں پودناشکوں کی مقدار اور استعمال کرنے کا ڈھنگ دیکھیں۔

SOME USEFUL MIXTURES

कुछ लाभकारी मिश्रण

کچھ فائدہ مند مکسچر

However, for ready reference see the following schedule of herbicide quantities and mixtures. For one acre use 200 litre water for preparation of solution. Post-emergence spray of herbicides may be done in May/June and repeat application is done in September.

Pre-emergence herbicides : Sprayed after cheeling the ground clean on moist soil. Diuron 1 kg. or Simazine 1.5 kg.

Post-emergence herbicides : Diuron 250 gm. + Gramoxone 500-650 ml. Simazine 1.5 kg. + Gramoxone 500-650 ml. Dalapon 1.75 lg. + 2, 4-D 500 gm; Glyphosate 1 litre; 2,4-D 500 gm. + Gramoxone 500-650 ml. Apply herbicides with care preferably with spary-guards to avoid drift damage to tea plants.

फिर भी, आपकी तुरन्त जानकारी के लिए हम पौधनाशकों की मात्रा व मिश्रण का संक्षिप्त विवरण नीचे दे रहे हैं। एक एकड़ क्षेत्र के लिए 200 लिटर पानी में घोल बनाएं। अंकुरण के बाद प्रयोग होने वाले पौधनाशकों का छिड़काव मई/जून में करें तथा इनका दोबारा छिड़काव सितम्बर में करें।

अंकुरण से पूर्व प्रयोग होने वाले पौधनाशक : साफ व नमी युक्त जमीन पर छिड़काव करें। डायूरोन 1 किलो या सिमाजीन 1.5 किलो।

अंकुरण के बाद प्रयोग होने वाले पौधानाशक : डायूरोन 250 ग्राम + ग्रामोक्सोन 500-650 मि.लि.; सिमाजीन 1.5 किलो + ग्रामोक्सोन 500-650 मि.लि.; डेलापोन 1.75 किलो + 2, 4-डी 500 ग्राम; ग्लाइफोसेट 1 लिटर; 2,4-डी 500 ग्राम + ग्रामोक्सोन 500-650 मि.लि.।

पौधनाशकों का प्रयोग सावधानी से करें, 'स्प्रे गार्ड' (छिड़काव आवरोधक) के साथ ताकि चाय के पौधों को नुक्सान न हो।

پھر بھی آپ کی جانکاری کے لئے ہم پودناشکوں کی مقدار و محلول کا مختصر بیان نیچے دے رہے ہیں۔

ایک ایکڑ رقبہ کے لئے ۲۰۰ لیٹر پانی میں گھول بنائیں۔ بیج جمنے کے بعد گھاس پھوس مارنے والی دواؤں کا چھڑکاؤ مئی/جون میں کریں اور ان کا دوبارہ چھڑکاؤ ستمبر میں کریں۔

بیج جمنے سے پہلے گھاس مارنے والی دوائیاں:-

صاف اور نمی والی زمین پر چھڑکاؤ کریں۔ ڈائرن ۱ کلوگرام یا سمازین ۱.۵ کلوگرام

بیج اگنے کے بعد گھاس پھوس مارنے والی دوائیاں:-

ڈائرن ۲۵۰ گرام + گراموکسون ۵۰۰-۶۵۰ ملی لیٹر، سمازین ۱.۵ کلوگرام + گراموکسون ۵۰۰-۶۵۰ ملی لیٹر؛ ڈیلاپون ۱.۷۵ کلوگرام + ۲، ۴-ڈی ۵۰۰ گرام؛ گلائی فوسیٹ ۱ لیٹر؛ ۲، ۴-ڈی ۵۰۰ گرام + گراموکسون ۵۰۰-۶۵۰ ملی لیٹر۔

پودناشکوں کا استعمال سپرے گارڈ کے ساتھ دھیان سے کریں۔ تاکہ چائے کے پودوں کو نقصان نہ ہو۔